
Krigen i Ukraine og Folkeretten

Frederik Harhoff

Professor emeritus, Dr. Jur.

Juridisk Institut; Syddansk Universitet

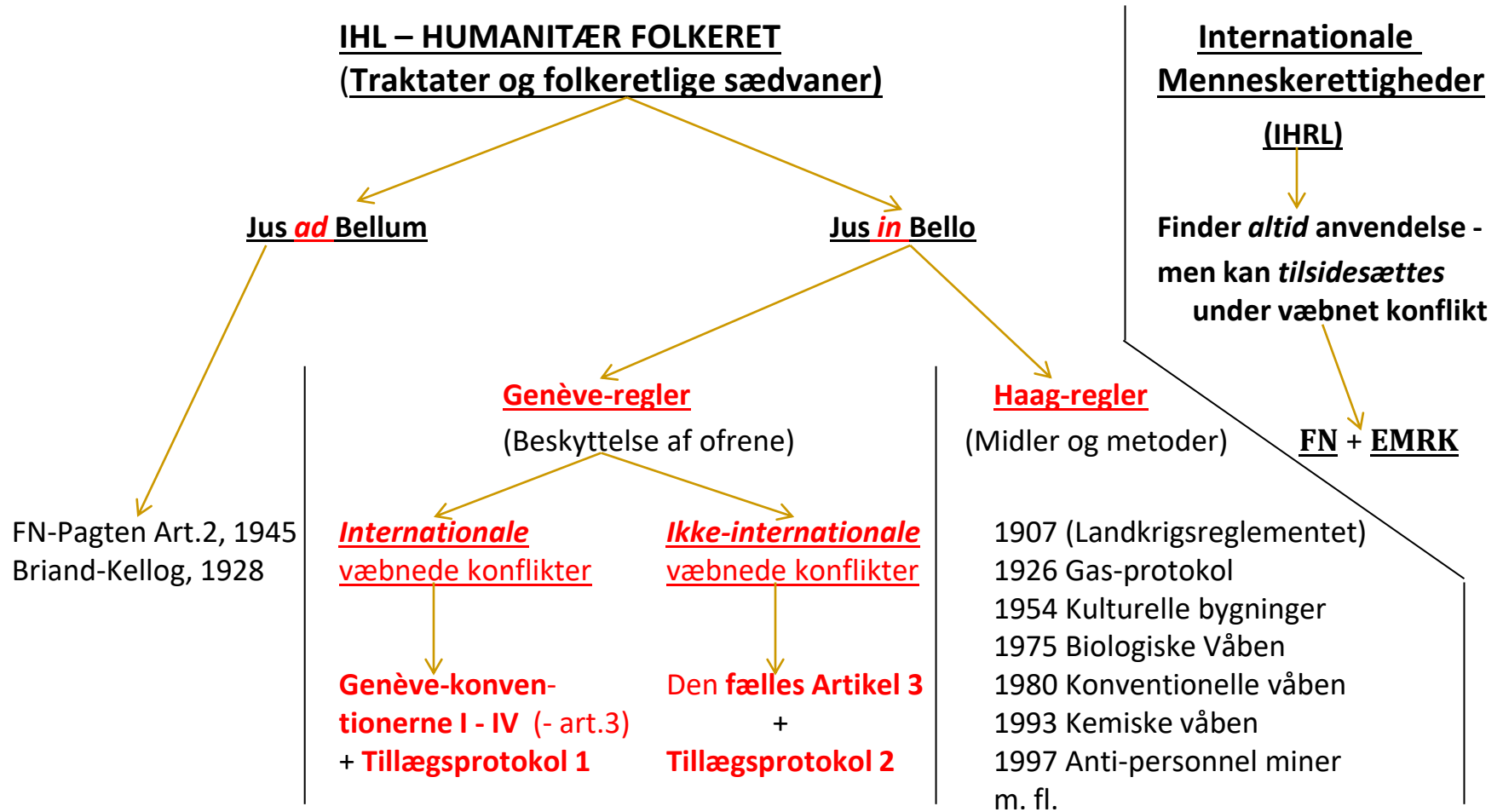
Fhv. Dommer ved ICTY

Foredrag for “*Århus mod krig og terror*”

Dokk 1, tirsdag, den 23. august 2022

Humanitær Folkeret og Menneskerettigheder

ICC's jurisdiktion

Statutten for den international straffedomstol:

Art. 5: “The jurisdiction of the Court shall be limited to the most serious crimes of concern to the international community as a whole:

- The crime of Genocide;
- Crimes against Humanity;
- War Crimes;
- The crime of Aggression” (fra 2017)

ICC's jurisdiktion

Rusland har ikke ratificeret ICC Statutten og er derfor hverken forpligtet eller berettiget af denne statut!

Ukraine har heller ikke ratificeret ICC Statutten, men har dog i 2015 *anerkendt Domstolens jurisdiktion over forbrydelser begået på ukrainsk territorium* – men vel at mærke kun over de forbrydelser, der var omfattet af Statutten *dengang*, dvs. **folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser** – men **ikke aggression** (der først kom i 2017)!

Krigsforbrydelser – *pligt* til at straffe

Staterne har efter folkeretten pligt til at kriminalisere krigsforbrydelser i deres egne nationale straffelove, og har ligeledes pligt til at retsforfølge krigsforbrydere, der opholder sig på deres territorium.

Krigsforbrydelser er defineret i de 4 Genèvekonventioner (1949) og de to Tillægsprotokoller fra 1977 og omfatter bl.a.:
forsætligt drab, tortur, umenneskelig behandling, gidseltagning, nægtelse af en retfærdig rettergang, ulovlig frihedsberøvelse, ulovlig eller vilkårlig ødelæggelse eller tilegnelse af ejendom, der ikke retfærdiggøres af militær nødvendighed.... m.fl.

Krigsforbrydelserne – handler om *beskyttelse*

Forbrydelserne begås mod *personer og bygninger*, der i Konventionerne og Tillægsprotokollen er **beskyttede under krig**:

- [Vold] Forsætligt drab; Tortur og umenneskelig behandling; Forsætlig påførelse af fysisk eller psykisk skade eller lidelse; Biologiske eksperimenter; Forsætlige angreb mod civile;
 - [Ødelæggelse] Forsætlige eller vilkårlige angreb mod civile bygninger; Omfattende ødelæggelse eller tilegnelse af materiel eller bygninger, der ikke foretages af militær nødvendighed;
 - [Juridiske krænkelser] Undladelse af at frigive krigsfanger efter krigens ophør; Ulovlig frihedsberøvelse; Nægtelse af retten til en retfærdig rettergang; Ulovlig indsættelse af krigsfanger i egen hær.
-

Folke drab

“Folke drab består i at dræbe en masse folk”! ***Forkert!***

Folke drab består i at “ødelægge, helt eller delvist, en *national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe*, som sådan”, (jf. ICC-Statutten Art.6) enten i *krigstid eller fredstid med den hensigt at nægte den pågældende gruppe retten til at eksistere SOM GRUPPE her på dette sted på kloden.*

Det kan man gøre i praksis ved *enten* at dræbe gruppens medlemmer, *eller* ved på anden vis at *få gruppen til at gå i opløsning og forsvinde*, fx ved at *hindre fødsler* i gruppen; påtvinge gruppen *levestilkår*, der umuliggør dens overlevelse; eller ved at *overføre gruppens børn* til andre grupper (så at de glemmer deres oprindelige sprog og kultur).

Folke drab kan således begås uden at dræbe nogen!

Forbrydelser mod menneskeheden

Denne består i en række forbrydelser, der begås som led i et *omfattende eller systematisk angreb mod en civilbefolkning*.

Det kan fx være: *forsætligt drab af civile, udryddelse, slaveri, deportation, ulovlig frihedsberøvelse, tortur, voldtægt, seksuelle krænkelser, forfølgelse af politiske, racemæssige, religiøse eller etniske grunde, forsvindinger, apartheid, eller tilsvarende umenneskelige handlinger,*

Forsæt, skyld og ansvar

- Domfældelse i straffesager kræver *altid*, at gerningsmanden findes skyldig *hinsides rimelig tvivl*;
- Det skal ***bevises***, at gerningsmanden:
 - (*Subjektivt*) Havde det fornødne ***forsæt*** til at begå forbrydelsen; og
 - (*Objektivt*) i praksis ***gennemførte, medvirkede til eller beordrede*** forbrydelsen;
- Samt at der ***ikke forelå straffrihedsgrunde***, fx vildfarelse, utilregnelighed, tvang ell. lign.
- Og endelig at der ved ***strafudmålingen*** tages hensyn til ***skærpende og formildende*** omstændigheder.

NB: Stilling som fx *statsoverhoved* m.v. ***fritager ikke for ansvar!***

Internationale sanktioner mod Rusland efter angrebet på Ukraine 24. febr. 2022

- **Finansielle** sanktioner (banker, transaktioner, investering)
 - **Kommercielle** sanktioner (råvarer, handel, transport, trafik, medielukning)
 - **Individuelle** sanktioner (Putin, Lavrov - indefrysning, beslagl.)
 - **Energi-sanktioner** (import/eksport af kul, gas, olie)
 - **Diplomatiske** sanktioner (udvisning af diplomater, udelukkelse af Europarådet, OECD, m.fl.)
-

Forbrydelser i Ukraine

We do it for the victims...

And for respect for human beings...

ICC STATUTE ART. 8, PAR. 2 (A) WAR CRIMES...

INHUMAN TREATMENT

**ICC STATUTE ART. 8, PAR. 2 (A) WAR CRIMES...
TORTURE OR INHUMAN TREATMENT**

ICC Statute Art. 8, Par. 2 (A) War Crimes Torture

Prisoners of War

International Criminal Court - ICC

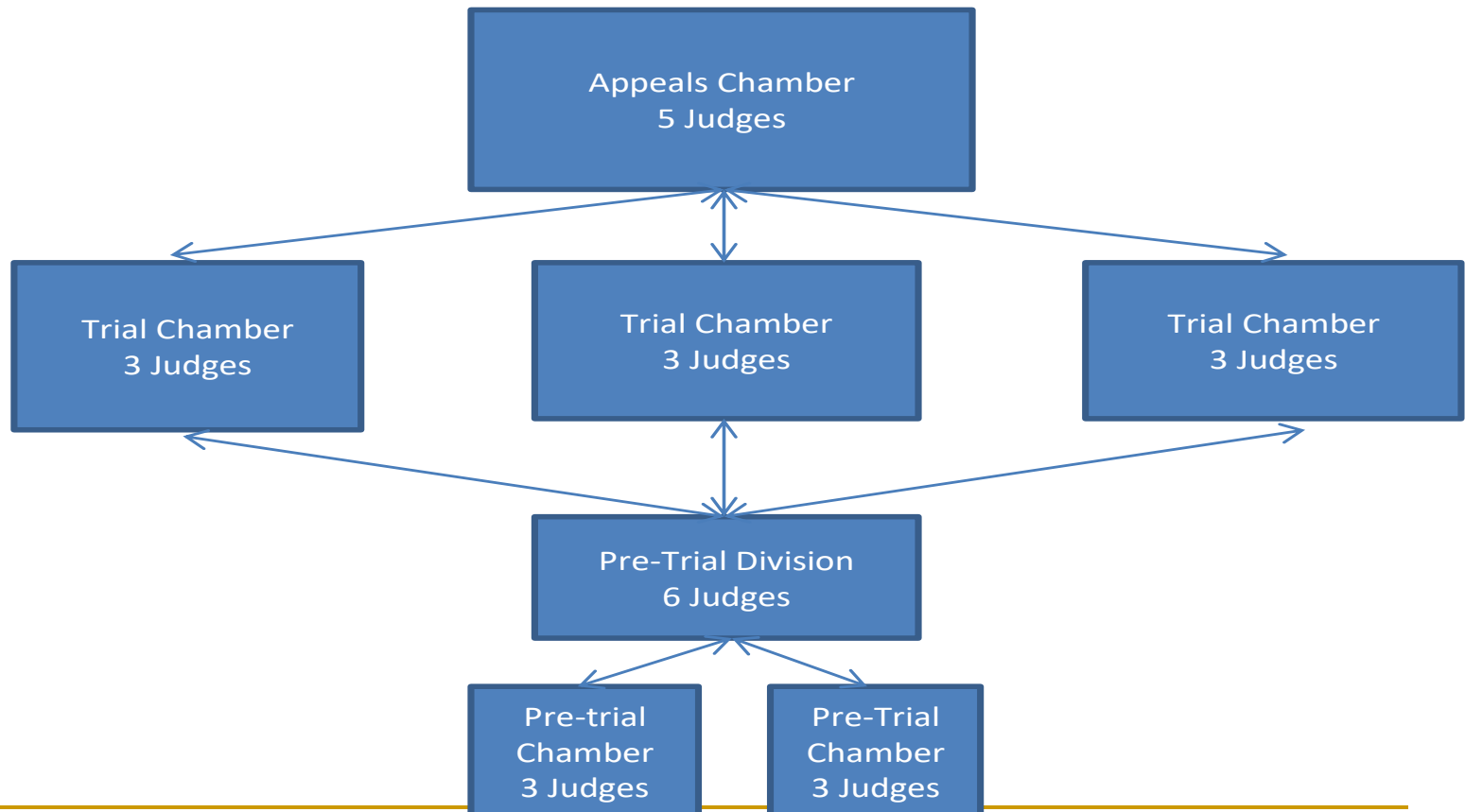

Hvad vi IKKE har gjort....

EU og NATO har IKKE:

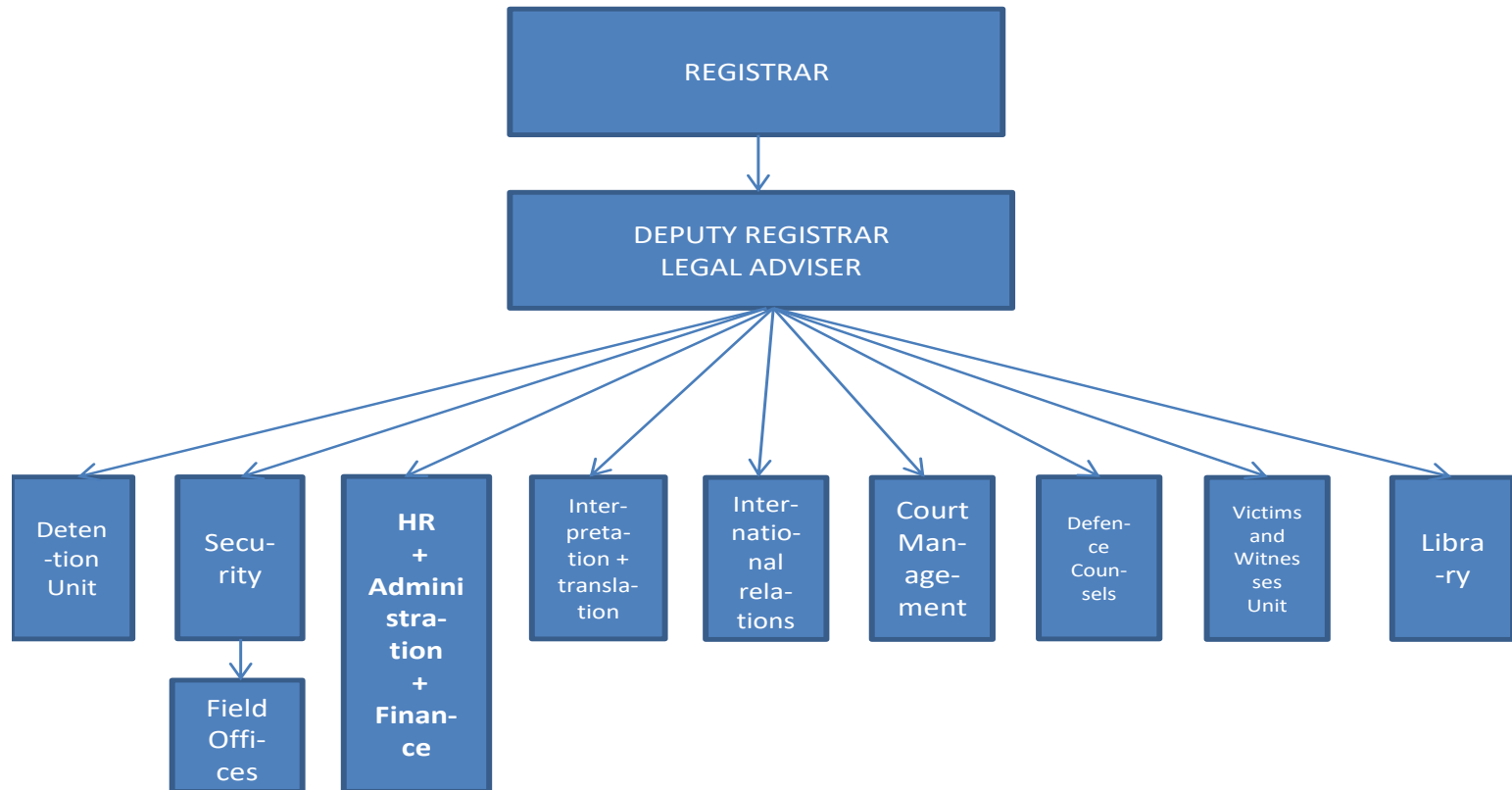
- Stillet Rusland over for et *ultimatum* (jf. ILC. Art. 48)
- Indført en *no-fly zone* over Ukraine;
- Tilbudt tunge *offensive våben* som kampfly og kampvogne til Ukraine;
- Tilbudt indsættelse af kamptropper på ukrainsk territorium;
- Tilbudt Ukraine et fremrykket medlemskab af EU og NATO;
- Indført et stop for køb af russisk gas.

ICC's Domstolsafdeling

ICC's Registrar (Justitssekretariat)

The ICC Registry

Efterforskning og tiltale

